

KOIRIEN JA KISSOJEN IHOPATIT

Lemmikin terveys heijastuu monesti iholle. Koirien ja kissojen iholle saattaa ilmaantua patteja, syyliä, kystia ja muita muutoksia joko normaalien iän tuomien muutosten vuoksi, tai ne voivat olla merkki sairaudesta.

Iholla esiintyvät patit voidaan jakaa karkeasti kahteen kategoriaan: hyvänlaatuisiin ja pahanlaatuisiin kasvaimiin.

Pelkästään muutoksen ulkonäön tai tunnustelun perusteella ei voida varmuudella sanoa minkä tyyppinen muutos on kyseessä. Tämän vuoksi muutoksesta suositellaan otettavan ns. Ohutneulabiopsianäyte tai laajempi kudoksenäyte tutkittavaksi. Tutkimustuloksen perusteella laaditaan yksilöllinen jatkohoitosuunnitelma, joka saattaa sisältää muutoksen kirurgisen poiston.

Yleisimmät hyvälaatuiset ihokasvaimet:

- **Histiosytooma** – esiintyvät useimmiten nuorilla koirilla joko pään alueella tai jaloissa. Ulkomuodoltaan histiosytoomat ovat vaaleanpunertavia ja karvattomia, noin 1-2cm kokoisia patteja. Yleensä histiosytoomat paranevat ja katoavat ajan kanssa itsestään, mutta joissain tapauksissa ne saattavat kasvaa ja ärtyä pinnallisesti jolloin leikkaushoito voi olla tarpeen.
- **Lipooma l. rasvakasvain** – esiintyvät useimmiten keski-ikäisillä/vanhemmilla koirilla joko keskikehon tai jalkojen ihonalaiskudoksissa, tai joskus lihasten välissä/sisällä. Ne saattavat kasvaa hyvinkin kookkaiksi. Lipoomien leikkaushoitoa harkitaan yleensä silloin, mikäli muutos vaivaa koira/hankaloittaa liikkumista. Rasvakasvaimia on syytä pitää tarkasti silmällä muutosten varalta, sillä ne saattavat, harvoissa tapauksissa, muuttua pahanlaatuisiksi liposarkoomiksi.
- **Varsiluomet/luomet** – siekudoksen liikakasvua iholla, jotka muodostuvat useimmiten ihoalueille missä on hankausta. Yleisimpiä vanhemmilla koirilla ja tietyillä roduilla. Mikäli muutokset eivät vaivaa, nämä eivät yleensä vaadi erityisempiä hoitotoimenpiteitä.
- **Talirauhasmuutokset/-kystat** – esiintyvät useimmiten vanhemmilla koirilla pään ja selän alueella. Ne saattavat erittää paksuhkoa (joskus verensekaista) talieritettä, joka kuivuu iholle muodostaen paksun rupimaisen eritekerroksen. Leikkaushoitoa harkitaan useimmiten silloin, jos muutos alkaa vaivaamaan.
- **Meibomianrauhaskasvaimet** – muodostuvat yleensä hitaasti silmäluomen reunaan. Meibomianrauhaset osallistuvat kyynelnestetuotantoon, ja rauhasen tukkeutuessa kasvainmuutos saattaa kasvaa alueelle. Ne alkavat aiheuttamaan ongelmia monesti silloin, jos kasvain osuu silmän pintaan, tai kasvain pääsee tulehtumaan/hankautuu rikki yms. Hoitona on muuutoksen poisto.
- **Hemangioomat** – esiintyvät useimmin aikuisilla koirilla ihoalueilla, joissa vähemmän karvaa. Veriluomilta näyttävät, punertavat ihomuutokset saattavat

esiintyä yksittäisinä, tai joskus muutoksia voi olla jopa useita kymmeniä. Hoitona on muutosten kirurginen poisto, jos ne alkavat vaivaamaan/puhkeavat.

Yleisimmät pahanlaatuiset ihokasvaimet:

- **Tyvisolukarsinoomat** – esiintyvät yleisimmin vanhemmilla eläimillä missä tahansa iholla. Saattavat levitä iholla muodostaen lähialueelle etäpesäkkeitä/kasvainrihmastoa, mutta leviävät harvemmin muihin elimiin. Hoitona on muutoksen kirurginen poisto riittävän laajoilla marginaaleilla.
- **Mast-solukasvaimet** – yleisin pahanlaatuinen ihokasvaintyyppi. Yleisimmin esiintyvät jaloissa, rinnan alueella ja vatsan alueella vanhemmilla eläimillä, mutta niitä tavataan myös nuorilla pennuilla. Kasvavat yksittäisinä muutoksina, jotka useimmiten punertavia ja karvattomia. Kasvain saattaa kasvaa hyvinkin nopeasti; nopeasti kasvavat kasvaimet levittävät todennäköisemmin etäpesäkkeitä ja ovat aggressiivisempia. Mast-solukasvaimet vapauttavat histamiinia, minkä vuoksi kasvaimen koko saattaa hetkittäin pienentyä ja sitten taas kasvaa (samaa tapaan kuin allergiset ihoreaktiot). Hoitona on kasvaimen kirurginen poisto laajoilla marginaaleilla. Jos kasvain uusiutuu, on uuden kirurgisen poiston lisäksi joskus tarve myös kemoterapialle.
- **Melanoomat** – muodostuvat useimmiten vanhemmalla iällä pään ja kynsinauhojen alueelle (yleisimmin uroskoirille). Ne ovat ihosta koholla olevia, useasti pinnasta rikkoituneita, ja väriltään mustia/harmaita tai vaaleanpunaisia. Melanoomat kasvavat nopeasti, ja leviävät herkästi. Ensisijaisesti muutos pyritään poistamaan kokoaisuudessaan, mutta korkean levinneisyysriskin vuoksi tämä useasti hankalaa, ja vaatii monesti myös laajasti viereisten kudosten operointia.
- **Okasolukasvain** – esiintyy useimmiten iholla, kynsien alla, tai suussa (kissoilla). Ulkomuodoltaan kohtalaisen kovia, ulkonevia, epätasaisia ja pinnaltaan rikkonaisia. Leviävät useimmiten viereisiin kudoksiin, leviämis- ja kasvunopeus kasvainkohtaista. Hoitona muutoksen kirurginen poisto kohtalaisilla marginaaleilla.